

Bundel "Weerklank" in Joriskerk Amersfoort gepresenteerd

rd.nl/artikel/659573-bundel-weerklank-in-joriskerk-amersfoort-gepresenteerd

Van onze verslaggever

22 april 2016 10:52

AMERSFOORT. Tijdens een drukbezochte bijeenkomst in de Joriskerk in Amersfoort is gisteravond de bundel "Weerklank" gepresenteerd. Ds. A. Schroten, neerlandicus dr. H. van 't Veld en musicus Dick Sanderman voerden het woord. Ook werd er veel gezongen. Rd.

5 foto's

AMERSFOORT. Als je het zingen tijdens de eredienst ziet als vorm van verkondiging, dan is het begrijpelijk dat je alleen bij de psalmen blijft. Zie je de zang van de gemeente echter als antwoord op Gods grote daden, dan is het legitiem om naar liederen te zoeken die het heil in Christus onomwonden bezingen.

Dat stelde ds. A. Schroten gisteravond in de Sint-Joriskerk in Amersfoort tijdens de presentatie van de bundel "Weerklank". De uitgave, vervaardigd door een redactie bestaande uit predikanten, neerlandici en musici uit de kring van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk, wil voorzien in psalmen en liederen die geschikt zijn voor de gereformeerde liturgie. „Een compilatie van het goede”, aldus redactievoorzitter ds. Schroten, hervormd predikant in Leerdam.

Hij stelde dat het „best een stap” is om in een eeuwenlange traditie van alleen psalmen zingen wijzigingen door te voeren. Volgens hem heeft het zingen in deze traditie lange tijd de functie van verkondiging gehad. „Het zingen was ”woord”, geen antwoord. Daarom liet

Calvijn de psalmen op rij zingen. En ook de jonge kerk van de Reformatie in ons land deed dat. Hele psalmen, op rij. En als ze te lang waren, werd er een "pauze" gezongen. Iets wat je in oude psalmboekjes nog terugvindt."

Volgens ds. Schroten is in de 18e eeuw echter sprake van een omslag, als de predikant versjes gaat uitzoeken die passen bij de preek. „Het zingen krijgt de functie van antwoord op de verkondiging. Deze omslag is een belangrijk moment in de liturgiegeschiedenis."

Die verandering is volgens de predikant echter nooit goed doordacht. „Als de functie van het zingen verandert, kun je de inhoud niet gelijk laten." Wanneer het zingen een vorm van Woordverkondiging is, dan zoek je naar woorden die geïnspireerd zijn. Dan is de canon beslissend. „Vandaar dat Calvijn kiest voor de psalmen, want dan is het de Geest Zelf Die je de woorden in de mond legt."

Maar, zo vroeg ds. Schroten zich af, blijft dat argument gelden als de kerk de functie van het zingen wijzigt? „Als het zingen het moment is waarop de gemeente de Drie-enige looft en prijst en eert, mag je dan alleen zingen wat uit de canon komt? Of mag je het nieuwtestamentische heil bezingen met nieuwe woorden?"

Calvijn

De predikant stelde dat dit laatste ook al bij Calvijn aan te wijzen is. „Het zingen is voor hem vooral verkondiging. Maar toch zie je bij Calvijn ook de overgang naar het zingen als weerklank. Een bijzonder kantelpunt."

Als bewijs daarvoor noemde ds. Schroten het eerste liedbundeltje dat Calvijn in 1539 liet maken. Naast psalmen bevat deze uitgave enkele gezangen: de Tien Geboden, de geloofsbelijdenis en de Lofzang van Simeon. „Ondanks alle waardering voor de psalmen, ervoer Calvijn een gemis in de liturgie en zag hij de noodzaak van gezangen. Ter verantwoording drukt hij een citaat uit Psalm 146 af, dat hij echter uitbreidt: „Psalm en lied zal ik zingen voor de enige God, zolang ik ben." Het waren geen 618 gezangen, slechts een paar. Maar Calvijn liet ze wel elke week zingen, als vast onderdeel van de liturgie."

Ook in de Nederlandse situatie is deze lijn volgens ds. Schroten aan te wijzen. „In de Dordtse Kerkorde van 1619 worden juist voor de liturgie enkele gezangen genoemd die gebruikt kunnen worden als weerklank."

Volgens de predikant moet bij discussies over het zingen van gezangen eerst de vraag beantwoord worden hoe er tegen het zingen wordt aangekeken. „Als je het ziet als "woord", dan zijn de psalmen voldoende. Beschouw je het zingen echter als weerklank op Gods grote daden, dan zul je net als Calvijn, bij alle blijvende waardering voor de psalmen, verlangen naar nieuwe woorden. Dat is een zuiver verlangen. Ik wil zingen van mijn Heiland. Dat is ook in lijn met de wereldkerk van alle tijden."

Breedte

Met "Weerklank" wil de redactie de kerk in haar breedte dienen, aldus ds. Schroten. Daarom overhandigde hij exemplaren van de uitgave aan vier mensen –uit Kampen, Groot-Ammers, Utrecht en Amersfoort– die alle leeftijdsgroepen vertegenwoordigen.

Ook vertegenwoordigers van de Gereformeerde Bond, de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond, de Confessionele Vereniging en de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied kregen een bundel. Van het moderamen van de Protestantse Kerk kon niemand aanwezig zijn, vanwege de synode die nu wordt gehouden. Ds. Schroten kondigde echter aan dat "Weerklank" vandaag op de synode zou worden overhandigd.

Tijdens de avond werd een representatieve selectie uit de nieuwe bundel gezongen: psalmen, bestaande gezangen en nieuwe liederen. De organisten Rien Donkersloot en Dick Sanderman verzorgden de begeleiding op het Naberorgel. Wouter Bakker bespeelde de vleugel bij een lied van de band Sela en een kinderlied.